

PROBLEMOJ PEDAGOGISCIENCAJ

C. BRUINS (Nederlando).

Same kiel ĉe aliaj sciencoj ni povas grupigi la problemojn en tri arojn: 1. problemojn, kiuj rilatas al la objekto; 2. problemojn rilatantajn al la scienco; 3. problemojn rilatantajn al aliaj helpsciencoj.

Tia grupigo estas ĉiam nepreciza, sed ĉe la pritraktata scienco ĝi estas eĉ iom arbitra, ĉar la scienco mem povas esti helpa por sia objekto, same kiel ĉiu ĝia helpa scienco povas fariĝi helpa ankaŭ por la objekto. Tial mi ne donos abstraktan skemon, sed nur kelkajn faktojn. Kompreneble mi ne pretendas plenecon.

Laŭ Plena Vortaro *pedagogio* estas aŭ la arto instrui kaj eduki, aŭ la scienco pri la instruado kaj edukado. *Pedagogo* estas aŭ la artisto, aŭ la sciencisto. Anstataŭ la lasta vorto ĝi mencias ankaŭ *pedagogiisto*. La lasta difino estas neĝusta, ĉar ĝi ja same bone povas signifi profesion instruiston kaj edukiston kaj tiel *pedagogo* kaj *pedagogiisto* estas tute samvaloraj. Oni povas fari diferencon inter ambaŭ terminoj nur tiel, ke *pedagogo* estas neprofesia amatoro kaj *pedagogiisto* profesiulo. Similajn duoblajn terminojn ni renkontas ĉe *filologo-filologiisto*; *fotografo-fotografisto*; *filozofo-filozofiisto*; ktp.

La nesufiĉa distingo inter objekto kaj scienco troviĝas ankaŭ ĉe aliaj fakoj: *moralo-etiko*; *filozofio-???*

La leganto eble miras pri la mencio de la filozofio. Nu do, ĝi mem ne estas scienco, sed formo de mondkompreno per sinkompreno. Filozofoj estas ekz. *Platono*, *Sokrato*, *Schopenhauer*, ktp. Tiun komprenadon oni povas fari objekto de scienco, kiun oni povus nomi filozofscienco. Ĝi estas instruata en ĉiuj universitatoj de profesoroj A, B, C ktp. La samon ni konstatas rilate al pedagogio. Ĝi estas iu arto, kiun la pedagogoscienco faras sia objekto. En Nederlando oni parolas pri *pedagogio* kaj *pedagogiko*, en Belgio pri *edukado* kaj *edukaj sciencoj*, same kiel oni parolas pri naturo kaj naturscienco. Tiumaniere ni povus diferencigi jene: 1. *pedagogoj* (= gepatroj), 2. *pedagogiistoj* (= instruistoj), 3. *pedagogosciencistoj* (profesoroj en tiu fako). La krudeco de la skemo estas okulfrapa, ĉar pedagogosciencisto estas dum siaj prelegoj pedagogiisto kaj en sia hejmo pedagogo.

La divido ŝajnas al mi tamen utila, ĉar ĝi tuj neniigas aŭ almenaŭ etigas alian problemon: tiun pri la pedagogeco de pedagogosciencisto. Oni ofte diras: „Pro kio studi pedagogosciencon, ĉar ja multaj eminentaj pedagogosciencistoj ne kapablis eduki siajn infanojn.” Kaj nun ni povas diri: „Jes, Rousseau fiaskis kiel pedagogo, Pestalozzi kiel pedagogiisto, sed ambaŭ estas unuarangaj pedagogosciencistoj (aŭ eble eĉ -scienculoj). La afero estas tia, ke oni bezonas por scienca, profesia aŭ amatora okupiĝoj malsamajn ecojn.

Ĉar la estonteco certe instruos al instruistoj kaj aliaj edukistoj la pedagogosciencon, ĝi samtempe starigos la problemon, kiel oni povas ŝanĝi la sintenon de priscienca studento en tian de ensocia laboronto.

Oni ankoraŭ ĉiam batalas pri la demando, ĉu la pedagogoscienco estas scienco norma aŭ priskriba. Laŭ mi ĝi devas kiel ĉiuj sciencoj antaŭ ĉio priskribi sian objekton. Sed el tiu priskribo ĝi ankoraŭ ne starigu normojn, ĉar la nuna stato de la edukado povas esti tro nematura. Normojn ĝi povas meti nur en interdependo kun la filozofio kaj speciale kun la homkoncepto. Tamen, tiun koncepton ĝi devas forlasi, kiam montriĝas, ke la nuntempa edukado ne kapablas ĝin efektivigi.

La moderna psikologio instruas al ni, ke la homo estas fasko de energioj, kaj ke estas danĝere malebliĝi al tiuj fortoj manifestiĝi. Tiuj energioj ne estas etikaj valoroj, sed la medio gluas moralan etiketon sur ilin. La edukanto havas la taskon gvidi tiujn energiojn ne donante al ili tian moralan flankelementon, sed ni vivas en la nuna situacio kaj devas prepari la infanon por tiu situacio kaj certe ne por iu idealista ŝajnmundo. La streĉo inter ambaŭ sintenoj estas precipe en nia tempo de transiro tre sentebla. Krom tio ni nun scias, ke ankoraŭ neniu plenaĝa homo estas spirite matura. Oni nur povas strebi al maturiĝo. Sed kiel nematura homo povas fari infanon matura? (La leganto bonvolu ekz. iom mediti pri la signifo de la raporto de *Kinsey*).

John Dewey sin bazas sur la evoluismo kaj la biogenetika leĝo. La infanoj estas dum certa tempo ĉasistoj, dum alia kolektistoj, poste komercistoj, ktp. Montriĝas tamen, ke 8-10-jaraj infanoj ne nur kolektas, sed multe interesiĝas kaj scias pri motoroj, aŭtomobiloj, flugmaŝinoj, tankoj kaj aliaj freŝdataj murdiloj. Ili nur kontentiĝas per pafarko kaj sagoj, se modernaj teknikaĵoj mankas.

La unuaj sciencoj, per kiuj la homo okupis sin, estis matematiko, astronomio, kaj medicino. Kaj kvankam *Montessori* jam al etuloj instruas la fundamentojn de la matematiko, mi renkontis nur tre malmultajn provojn pri instruado de astronomio en la elementa lernejo kaj mi kredas, ke la medicino forestas eĉ en la mezgrada.

Mi menciis nur kelkajn problemojn. Ekzistas multaj, multegaj, ĉar fakte iu ajn problemoj en iu ajn kampo estas samtempe problemoj pedagogosciencia, ĉar ĝi ĉiam rilatas la homon, kaj ĝuste la pedagogoscienco sin okupas pri la homo. La homo en pasinteco, nuno, kaj estonteco. Tial la ĉefa problemoj estas: kiel ankoraŭ nematura homo en nematura tempo povas eduki nematuran infanon al matura homo en matura tempo?

571/572 : 996/997 : 325.1 (96/97)

KON-TIKI KAJ TRANSPACIFIKA MIGRADO.

Responde al demando de iu leganto de *Natural History Magazine* pri la de *Heyerdahl* proponita teorio, kiun oni trovas en lia *Ekspedicio Kon-Tiki*,